

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

תע"א 10655-09

1 28 ינואר 2014

2

לפני:

כב' השופט אורן שגב

נציג ציבור (מעבידים) מר שאול שני

התובע

וזדיקס ג'ורג' ת.ז. 009133155

ע"י ב"כ: עו"ד יהודה אדרי

-

הנתבעים

1. שמחה אבנרי-סבבה 5 בע"מ

2. איציק אבנרי ת.ז. 56431059

3. שמחה אבנרי ת.ז. 7707763

3

4

פסק דין

5

6 האם התובע זכאי לפיצויי פיטורים ולזכויות נוספות הנובעות מסיום עבודתו אצל
7 הנתבעים? אלו השאלות המונחות לפתחנו.

8

9

העובדות הצריכות לעניין וטענות הצדדים

- 10 1. התובע הועסק בספינת שייט ואירועים (להלן: "הספינה") בנמל יפו, כקפטן
11 הספינה וכאיש תחזוקה, החל משנת 1988.
- 12 2. מתחילת עבודתו ועד לסוף שנת 1992, הועסק התובע על ידי חברת "גלי תכלת
13 בע"מ" (להלן: "גלי תכלת"), בבעלות משותפת של הנתבעת 3 (להלן גם: "הגב'
14 אבנרי") ובעלה המנוח, מר אבנרי.
- 15 3. עם פטירתו של מר אבנרי בשנה זו, חדלה "גלי תכלת" לפעול ונמחקה בשנת 1999¹
16 הבעלות על הספינה נותרה בידי הגב' אבנרי.
- 17 4. החל משנת 1993 ועד לשנת 2005, תפעולה של הספינה, לרבות העסקת עובדים,
18 הועבר לגורמים שונים (להלן: "המפעילים"), כדלקמן:

¹ הדוח השנתי האחרון הוגש ב- 12.3.93 (מתייחס לשנת 1992); נספח א' לתצהירו של הנתבע 2.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

תע"א 10655-09

- 1 בין השנים 1993-1995- תפעולה של הספינה היה בידי הנתבע 2, בנה של הגב' אבנרי (להלן גם: "מר איציק") באמצעות עסקו הפרטי "י.א. עסקים אבנרי"²; בין
- 2 השנים 1996-2000 תפעולה של הספינה היה בידי מר חיים אזולאי ובין השנים
- 3 2001-2004 תפעולה של הספינה היה בידי מר שלום פרץ. החל מחודש ינואר 2005
- 4 או בסמוך לכך, עבר תפעול הספינה לידי הגב' אבנרי.
- 5
- 6 5. אין מחלוקת כי כל אותה העת המשיך התובע לבצע את עבודתו בספינה.
- 7 6. בחודש אוגוסט 2008 עזב התובע את העבודה. לטענתו, סמוך לעזיבתו הגיעו
- 8 שמועות לאזניו לפיהן הוא חיבל בספינה בעת שתיקן את ציר המדחף. משחש
- 9 התובע פגוע ומשלא שולמו לו זכויותיו, הודיע התובע למר איציק על כוונתו לעזוב
- 10 את העבודה.
- 11 7. הנתבעים הכחישו טענות אלו והטעו כי התובע זנח את עבודתו, ללא מתן הודעה
- 12 מוקדמת, תוך הותרת הספינה ללא ממלא מקום, בשיא העונה.
- 13 8. התובע עתר לתשלום שכר עבודה, פיצויי פיטורים, מתן הודעה מוקדמת, הבראה,
- 14 פדיון חופשה, פיצוי הלנת שכר ופיצויי הלנת פיצויי פיטורים וכן עגמת נפש.
- 15 9. כן עתר, להרמת מסך ההתאגדות ולחיובם של הנתבעים 2 ו-3 באופן אישי.
- 16 לטענתו, החל ממועד פטירתו של מר אבנרי שינו הנתבעים 2 ו-3 את שמה של "גלי
- 17 תכלת" מספר פעמים, עד לשמה הנוכחי, היא הנתבעת 1, וזאת במטרה להימנע
- 18 מתשלום זכויותיו על פי דין, להונות ולקפח אותו.
- 19 10. מנגד טענו הנתבעים, כי החל מהמועד בו חדלה "גלי תכלת" לפעול ועד למועד בו
- 20 תפעול הספינה עבר לידי הגב' אבנרי, הועסק התובע על ידי המפעילים השונים. על
- 21 כן, אין הגב' אבנרי חבה בתשלום הזכויות שנתבעו בגין תקופה זו. בנוסף, לא
- 22 מתקיימת כל יריבות בין התובע לנתבע 2 משך כל תקופת העבודה. כן הטעו, כי
- 23 לא קיימת ישות משפטית בדמות הנתבעת 1.
- 24 11. מטעם התובע העיד התובע בעצמו ומטעם הנתבעים העידו מר ערן פורטוגלי, מנהל
- 25 המרינה באשקלון (להלן: "מר פורטוגלי"), מר יובל טל, מנהל החשבונות של
- 26 הספינה החל מ- 1988 (להלן: "מר טל"), הנתבע 2 והנתבעת 3.
- 27 12. התובע הגיש את תצהירו של מר ניקס צ'ארלס בריאן. מאחר ועד זה לא זומן למתן
- 28 עדות ולא נחקר על תצהירו, לא מצאנו ליתן לעדותו משקל כלשהו.

² התקופה המדויקת לא הוכחה.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

תע"א 10655-09

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28

דיון והכרעה

זהות המעסיק

13. המחלוקת הראשונה העומדת בבסיס התביעה שלפנינו היא שאלת זהות המעסיק. כאמור, אין חולק כי התובע הועסק בתחילה על ידי "גלי תכלת", בבעלות משותפת של מר אבנרי והנתבעת 3. אלא שלאחר פטירתו, חדלה חברה זו להיות פעילה ותפעולה של הספינה הועבר ע"י הגב' אבנרי ובנה למפעילים שונים, ביניהם הנתבע 2 עצמו, כאשר כל אותה העת הבעלות המשפטית על הספינה נותרה בידי הנתבעת 3. כאמור לעיל, החל משנת 2005 תפעולה של הספינה הועבר לידי הנתבעת 3.

14. התובע טען כי הנתבעת 1 הינה חברה רשומה, בבעלות הנתבעים 2 ו-3. לדידו, הנתבעת 1 היא גלגול של "גלי תכלת", אשר שמה שונה לאורך השנים משיקולים שונים, כאשר כל אותה עת המשיך התובע להיות מועסק באותו המקום ובאותם התנאים.

15. הנתבעים טענו כי הנתבעת 1 לא קיימת וכי מאז הפסיקה את פעילותה "גלי תכלת", תפעול הספינה עבר לעוסקים מורשים. מכאן, כי לא מתקיימת יריבות בין התובע לנתבעים 2 ו-3 באשר הם לא היו מעסיקיו של התובע.

16. מחומר הראיות עולה, כאמור, כי חברת גלי תכלת בע"מ הפסיקה את פעילותה בשנת 1993 ונמחקה בשנת 1999. התובע לא הוכיח כי החל ממועד זה הוא הועסק על ידי חברות בע"מ בבעלותם של הנתבעים 2 ו-3. מעיון בטופסי 106 ותלושי השכר שצירף התובע עולה כי התובע הועסק, כביכול, על ידי גופים שונים, בעלי מספר תיק ניכויים שונה. כך גם מעדותו של התובע עולה כי לא הייתה בבעלות הנתבעת 3 חברה בע"מ וכי למעט "חברת גלי תכלת" הוא לא הועסק על ידי חברה בע"מ.³

17. עוד עולה, כי הנתבעת 1 אינה ישות משפטית קיימת. מכאן, כי אנו דוחים את טענות התובע באשר להרמת מסך כנגדה.

18. אלא, שאין בהכרעתנו כדי לסתום את הגולל על טענות התובע לחיוב הנתבעת 3 באופן אישי, שכן סבורים אנו, כי על אף העובדה כי תפעולה של הספינה עבר למפעילים שונים, מעסיקתו של התובע לאורך כל השנים הייתה הנתבעת 3.

³ פרוטוקול 25.10.11, עמ' 7 שי 21-22; עמ' 9 שי 12-13.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

תע"א 10655-09

18. בטרם נבאר את הטעמים שהביאונו להכרעה זו, נפרט את המסגרת הנורמטיבית
 2 העומדת בבסיס הכרעתנו.
19. הלכה פסוקה היא, כי בעת שבית הדין נדרש להכריע בשאלת זהות המעסיק עליו
 3 לנתח את המסכת העובדתית הנוגעת לעניין. במסגרת זו, עליו לבחון את מכלול
 4 הזיקות שנוצרו במהלך העסקתו של העובד, תוך קביעת משקלן ובחינה לאיזה צד
 5 נוטה המטוטלת. על בית הדין ליתן דעתו לשאלה המהותית והיא מיהו לאמיתו של
 6 דבר מעסיקו של העובד, ללא תלות בהגדרות שנקבעו על ידי הצדדים, וכן לבחון
 7 האם מתכונת העסקתו נגועה בפיקציה הפוגעת בזכויותיו או גורעת מהן⁴.
20. נעמוד בקצרה על מבחני העזר שנקבעו בפסיקה לצורך הכרעה בשאלת זהותו של
 9 המעסיק: כיצד ראו הצדדים את היחסים ביניהם; על מי חלה חובת תשלום
 10 המשכורת; מי קיבל את העובד לעבודה ומי קבע את תנאי קבלתו אליה; בידי מי
 11 הכוח לפטר את העובד ובפני מי עליו להתפטר; מי קובע את מכלול תנאי עבודתו
 12 של העובד, לרבות גובה שכרו והנלווים לשכרו; כיצד דווחו יחסי הצדדים לגופים
 13 שלישיים (מס הכנסה, ביטוח לאומי וכיו"ב); מי מפקח על עבודת העובד; למי
 14 הבעלות על הציוד, החומרים, או הכלים המשמשים את העובד בעבודתו וכיו"ב⁵.
21. כן נקבע בפסיקה כי אין זו רשימה סגורה, כי אם מנחה בהתאם למהותו של כל
 16 מקרה המגיע לפתחו של בית הדין⁶.
22. כאמור, התובע הועסק על ידי "גלי תכלת" בבעלות הנתבעת 3 ובעלה המנוח.
 18 לטענת הנתבעת 3 החל מהמועד בו נפטר בעלה, עקב העלויות הגבוהות אשר היו
 19 כרוכות בתפעול הספינה ובאחזקתה, החליטה הנתבעת 3 להעביר את האחריות על
 20 תחזוקה השוטף, לרבות העסקת עובדים, לגורמים אחרים.
23. כן הטעימה, כי למעט תחזוקת הספינה, לא שולם לה כל תשלום נוסף. בנוסף,
 22 במסגרת ההסדר שנערך בין הצדדים, חויבו המפעילים להעסיק את בנה, הנתבע 2,
 23 כעובד שכיר וזאת לצורך פיקוחה של הנתבעת 3 על הספינה באשר לשמישותה
 24 והתיקונים הנדרשים.
 25

⁴ ע"ע 1334/04 טופר נ' מועצה מקומית תל שבע (29.12.04); דב"ע נב/3-142 אלהרינאט נ' כפר רות (9.9.92), (להלן: "כפר רות"); דב"ע נד/3-96 מ.ב. מחלקת הבנייה של הקיבוץ הארצי בע"מ נ' חליל עבד אלרחמן עאבד, פד"ע כט 151; ע"ע 1189/00 אילנה לוינגר נ' מדינת ישראל (2.10.00).

⁵ כפר רות; דב"ע שם/129-3 יוסף הרשקוביץ נגד מדינת ישראל פד"ע יב 255; דב"ע מה/3-25 משה קיפניס נ' אגד בע"מ פד"ע יז 14.

⁶ עע (ארצי) 273/03 דברת שוואב נ' מדינת ישראל נ' משרד החקלאות ופיתוח הכפר (2.11.06).

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

תע"א 10655-09

24. באשר להעסקת התובע טענו, כי נאמר לכל מפעיל כי אין הוא חייב לשכור את שירותיו של התובע, אך מאחר ואין בנמצא רבי חובלים עם רישיון שייט מתאים ולאור העובדה כי התובע הכיר את הספינה, העדיפו המפעילים להמשיך ולהעסיקו.
25. מנגד טען התובע, כי הנתבעת 3 "היא בעלת הבית, מההתחלה ועד הסוף ואני עבדתי אצל משפחת אבנרי משנת 88 עד שנת 2008"⁷. כשנשאל ממתי החל לעבוד אצל מר אזולאי, אחד המפעילים, השיב: "אני לא יודע, אני התחלתי לעבוד באוקטובר 88 ואף פעם לא פיטרו אותי, ולא אמרו לי שמחליפים בעלי בית. לקחתי התלוש והכסף שלי, והלכתי הביתה"⁸.
26. התובע העיד כי חילופי המעסיקים נעשה באופן פיקטיבי וכי הוא לא ידע על ההסכמים שערכה הנתבעת 3 עם מפעילים אחרים. בעניין זה הוסיף כי הדבר היחיד שהשתנה היה השם שהופיע על כרטיסי העלייה לספינה ועל תלושי השכר, וכי אף אחד לא שוחח עמו על כך שיש לו מנהל חדש ובפועל הוא המשיך לעבוד בספינה ללא שום אחראי. לשאלת בית הדין השיב התובע, כי היחיד ששילם לו את כספו היה איציק⁹.
27. בדומה העיד, כי איציק הוא זה שקנה דלק לספינה, שילם דמי עגינה, פרסם מודעות עסקיות וכיו"ב,¹⁰ וכי הוא פנה לאיציק כל אימת שהזדקק באשר לצרכי העבודה. כן הוסיף כי "אני לא פניתי לאזולאי או לפרץ כשהייתי צריך את זה, הם לא היו בשטח". לשאלה האם מר אזולאי היה מגיע מידי פעם לספינה, השיב התובע "הוא היה רק ככה בשבתות להסתכל, או שאיציק היה שולח אותו לקחת כסף"¹¹.
28. מהאמור עולה בבירור כי הנתבע 2 היה מעורב בכל ענייני הספינה, מטעם הנתבעת 3. חיזוק למעורבותה ולעובדה כי היא מעולם לא "יצאה מן התמונה" באשר לניהול העובדים מצאנו אף במכתב שכתב הנתבע 2 לבקשת התובע, ביום 15.5.06, עת תפעולה של הספינה היה בידי הנתבעת 3, ובו צוין כי "התובע עובד בספינת סבבה 5 בנמל יפו כחמש עשרה שנה ומשמש כקפטן בספינה הנ"ל"¹².

⁷ פרוטוקול 25.10.11, עמ' 7 שי 8-9.

⁸ שם, עמ' 10 שי 4-6.

⁹ שם, עמ' 10 שי 22-28, עמ' 12 שי 6-7.

¹⁰ שם, עמ' 11 שי 1-7.

¹¹ שם, עמ' 12 שי 27-29; עמ' 8 שי 27-28.

¹² נספח ג' לכתב התביעה.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

תע"א 10655-09

29. הנתבעת 3 טענה מחד, כי אין לה כל קשר למפעילים הקודמים ולכן כל טענה או תביעה של התובע על התקופה שלפני 2005 עליו לפנות למעסיקיו הקודמים ומאידך הודתה כי היא ביקשה מהם להעסיק את התובע וזאת מאחר ואין קפטנים נוספים זמינים¹³, וכן חייבה אותם להעסיק את בנה, ובלשונה: "חייבתי את המפעילים להעסיק את בני איציק בהיותו אדם שמכיר את הספינה, ומשמש "עיניים שלי" על הספינה, כאשר סמכתי שכל הזמן שהתובע יהיה הקפטן הוא הסמכות המקצועית בביצוע תיקונים ותחזוקה הולמת"¹⁴

30. לכך יש להוסיף, כי הנתבעים לא הציגו בפנינו כל ראיה ממנה ניתן ללמוד על ההסדר שנערך עם המפעילים.

מעדותו של הנתבע 2 עולה כי אחד המפעילים, מר פרץ, היה חייל בשירות חובה. לשאלה מה היו תנאי החוזה בין הנתבעים למר פרץ באשר לתפעול הספינה, השיב: "קח את הספינה בידיים, תתפעל אותה, תפעיל אותה ותשמור עליה". ובהמשך לשאלה האם חייל בשירות חובה יעגן את זכויות התובע, השיב: "למה אתה מתכוון, אני לא מחליף מעביד. בא אחד המפעילים, חיים אזולאי ובאיזה שהוא שלב הוא הרים ידיים... ואז זה עבר לפרץ שלום שהוא החייל שלנו שמאביו רכשנו את הספינה ה"נסיכת יפו"..."¹⁵

31. לא שוכנענו כי העסקת העובדים והפיקוח על עבודתם הועבר למפעילים השונים. לכל היותר הוכח כי תלושי השכר הונפקו על שם המפעילים, אך אין בסממן יחיד זה כדי להטות את הכף להכרה בהם כמעסיקיו של התובע. התובע המשיך להיות מועסק באותם תנאים ובאותו שכר אשר נקבע עם תחילת העסקתו על ידי הנתבעת 3 ובעלה המנוח.

32. ביסוס למסקנה זו מצאנו בעדותו של מר טל. בחקירתו כשנשאל מה היה כלול בהסכם בין הנתבעת 3 למפעילים, השיב כי ההסכם כלל תחזוקה ותפעול הספינה, תשלום אגרות והוצאות תפעול. כשעומת עם העובדה שלא צוין ולו דבר לגבי זכויות העובדים, השיב: "להבנתי הוא לקח את האחריות על זכויות העובדים מהיום שבו הוא פתח את העסק" ובאותה נשימה הודה כי הדבר לא היה מעוגן בהסכם.

¹³ סעיף 24-22 לתצהירה של הנתבעת 3.
¹⁴ סעיף 25 לתצהירה של הנתבעת 3.
¹⁵ פרוטוקול 14.6.12, עמ' 18-19.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

תע"א 10655-09

- 1 עוד הודה, כי הוא לא בדק כי שולמו זכויות העובדים, וכי הוא "לא זוכר" אם עלה
2 עניין תשלום הפיצויים כש"גלי תכלת" הפסיקה את פעילותה¹⁶.
- 3 33. באופן דומה הודה הנתבע 2, כי הוא לא שילם לתובע פיצויים כשהוחלפו מפעילים.
4 לשיטתו, הוא לא בדק את הזכויות המגיעות לתובע עקב שלא נדרש לעשות כן ו/או
5 בגלל שהוכרז כפושט רגל¹⁷.
- 6 34. עדותו של התובע לפיה המפעילים לא היו מעורבים כלל בניהול עסקי הספינה מחד
7 ומעורבותה של הנתבעת 3 באמצעות בנה מאידך, הייתה עקבית, קוהרנטית
8 ועוררה בנו אמון. לכך יש להוסיף, כי החל משנת 2005 התפעול הועבר ישירות
9 לידיה של הנתבעת 3.
- 10 35. לדידנו, העברת תפעולה של הספינה לגורמים שונים, בהם חייל בשירות חובה,
11 אינה יכולה להוות בסיס להתנערותה של הנתבעת 3 מאחריותה להבטחת זכויות
12 התובע. הנתבעת 3 לא הוכיחה כי פעלה לשמירה על זכויותיו, הן בהסדר בו ערכה
13 עם המפעילים והן בפיקוח כי שכרו משולם.
- 14 אין אנו מקבלים את טענתה לפיה התובע הוא זה ששלט בספינה וכולם היו
15 משועבדים לו¹⁸. טענה זו לא הוכחה כלל ועיקר ואינה מהווה הצדקה לאי תשלום
16 זכויותיו של עובד על פי דין.
- 17 36. תכלית מרכזית של דיני העבודה, היא למנוע מצב דוגמת התיק בו עסקינן, היינו,
18 מצב בו עובד מועסק שנים רבות במקום עבודה ומועבר ממעסיק למעסיק, תוך
19 איפוס הוותק במקום העבודה, ללא תשלום זכויותיו. עובד איננו מצרך ואיננו
20 מטבע עובר לסוחר ואין מעסיק רשאי לנהוג בו כבקניינו הפרטי.
- 21 37. לאור כל האמור, נחה דעתנו, כי הנתבעת 3 מעולם לא הפסיקה להיות מעסיקתו
22 של התובע.
- 23 38. **באשר לנתבע 2** - כאמור, אין חולק כי בחלק מתקופת העבודה שימש הנתבע 2
24 כמפעיל והיה אחראי על העסקתו של התובע. אלא, כי למעט תקופה זו, התובע לא
25 הוכיח כי הנתבע 2 שימש כמעסיקו אלא הוכח כי הוא היה אחראי מטעמה של
26 הנתבעת 3.

¹⁶ פרוטוקול 1.11.12 עמ' 25 שי 14-24; עמ' 22 שי 10-7.

¹⁷ פרוטוקול 14.6.12, עמ' 17.

¹⁸ פרוטוקול 20.2.13, עמ' 32 שי 8-11.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

תע"א 10655-09

1 משהתובע לא עתר לתשלום זכויות כלשהן הנובעות מתקופה זו, למעט פיצוי
2 פיטורים אשר ידון בהמשך, ושמיילא חלפה תקופת ההתיישנות, הרי שאנו דוחים
3 את תביעת התובע כנגד הנתבע 2.

4
5 נדון להלן בסעדים הכספיים להם עתר התובע.

6

7 **שכר עבודה**

8 39. לגרסת התובע, החל משנת 2003 החלו הנתבעים לפגר בתשלומי השכר, כאשר חלק
9 מהשכר שולם וחלקו נותר כחוב, כאשר בגין השנים 2004-2008 נצבר חוב על סך
10 של כ- 65,000 ₪.

11 40. לטענתו, שכרו החודשי עמד על 6,000 ₪ בגין משמרת יומית אחת, בצירוף תשלום
12 נוסף על משמרות נוספות שביצע מעבר לכך. כן הוסיף, כי הוא הועסק כ- 2-3
13 משמרות ביום בהתאם לצרכי העבודה וכי תלושי השכר כלל לא שיקפו את השכר
14 ששולם לו.

15 41. באשר לאופן תשלום השכר הטעים, כי שכרו שולם לו לרוב במזומן ובתשלומים
16 בלתי סדירים במהלך החודש.

17 42. התובע הגיש יומן על חלק מתקופת עבודתו, ובו מופיע פירוט של הימים
18 והמשמרות בהם עבד והשכר אשר שולם לו¹⁹. לטענתו, הוא ביצע רישום מדוקדק
19 מידי חודש בחודשו באשר לכמות המשמרות אותן ביצע, הסכומים אשר שולמו לו
20 במזומן וכן התאריכים בהם שולמו.

21 43. מעיון ביומן זה עולה כי התובע קיבל במהלך החודש סכומים שונים כאשר בחלק
22 מחודשי העסקתו נצבר לזכותו חוב ולא שולם לו מלוא השכר. עוד עולה, כי בחלק
23 מהחודשים שולם לו שכר ביתר, אשר התובע קיזז ברישומיו כנגד החובות
24 שהצטברו לזכותו.

25 44. הנתבעים חלקו על האותנטיות של היומן וטענו כי הוא נרשם ברצף ולא בזמן
26 אמת, אין בו כל אישור או חתימה של אדם נוסף שיכול לאשר את הנתונים
27 הרשומים בו, ולמעשה הוא מהווים מסמך חסר משקל ראיתי שאין לקבלו.

¹⁹ החלטה מיום 1.3.12.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

תע"א 10655-09

- 1 במקביל, ביקשו הנתבעים להסתמך על הרישומים שבוצעו ביומן להוכחת
2 טענותיהם באשר לסעדים הנוספים שנתבעו על ידי התובע.
- 3 45. התובע הועסק עובר לכניסתו לתוקף של תיקון 24 לחוק הגנת השכר, התשי"ח –
4 1958. ביחס לתקופה זו לכך חלה הלכת ימית ביטחון²⁰ הקובעת את העברת הנטל
5 למעסיק בכל הנוגע לשעות עבודתו של העובד, כפוף להוכחת "דבר מה ראייתי" על
6 ידי העובד²¹.
- 7 46. למעט תלושי השכר, הנתבעים לא צירפו כל ראיה ממנה ניתן ללמוד מה היו שעות
8 עבודתו של התובע ובגין מה שלום לו שכרו. לכך יש להוסיף, כי לגרסתם, כאשר
9 היו הפלגות מעבר לשעות העבודה, היו נוהגים לתת לתובע בונוס²². הנתבעים לא
10 פירטו האם וכיצד בונוס זה בא לידי ביטוי בתלושי השכר של התובע.
- 11 47. מכלל הראיות שהוצגו בפנינו עלה, כי התובע קיבל את שכרו במזומן בלבד. אנו
12 נותנים אמון בעדותו בה הציג גרסה עקבית ביחס להפרשי השכר המגיעים לו,
13 שנתמכה ברישומים ביומנו, לפיה לא קיבל מדי חודש את כל המגיע לו אלא חלק
14 מהשכר בלבד.
- 15 48. ערים אנו לסתירות בעדותו של התובע באשר לשאלה האם היומן שהוצג בפני בית
16 הדין הוא המקור או העתק²³. יחד עם זאת, מעיון ביומנים שהוצגו, לרבות פירוט
17 המשמרות והפעולות שבוצעו מידי יום, העובדה שהתובע פירט את הסכומים
18 ששולמו לו ביתר ואת הקיזוז שנערך כנגד סכומים אלו, הביאנו למסקנה כי יומן
19 זה משקף בצורה אותנטית את אשר התרחש בזמן אמת, לרבות הסכומים
20 הכלולים בו.
- 21 49. חיזוק למסקנה זו מצאנו בעובדה כי ברישום המסכם שערך התובע, ציין כי בגין
22 שנת 2005 שולם לו סכום ביתר. עובדה זו מחזקת לדידנו את האמינות שברישומי
23 התובע.
- 24 50. כך, לא מצאנו ממש בטענות הנתבעים באשר לסתירות, כביכול, ברישומי התובע
25 באשר לסכומים, כמו גם לגבי התאריך בו עזבה הספינה את המרינה, וזאת לאור

²⁰ ע"ע 212/06 ימית א. ביטחון (1988) בע"מ נ' אלי אפרים (12.11.08).

²¹ ע"ע 280/08 אושרי זגורי נ' חברת השמירה בע"מ (3.5.10).

²² ע"ע 96 לסיכומי הנתבעים.

²³ פרוטוקול 14.6.12 עמ' 6-8.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

תע"א 10655-09

1 עדותו של מר פורטוגלי המיישבת את הסתירה כביכול בין רישומי היומן לרישומי
2 המספנה²⁴.

3 51. לאור כל האמור, על פי רישומי התובע שלא נסתרו, אנו קובעים כי על הנתבעת 3
4 לשלם לתובע סך 65,000 ₪.²⁵

5 52. באשר לפיצויי הלנת שכר – כמפורט לעיל, אין מחלוקת כי שכרו של התובע שולם
6 בתשלומים ובמועדים שונים במהלך החודש. למרות זאת, מששוכנענו כי ברוב
7 המקרים שולם לתובע מלוא שכרו, ואף בחלק מיוחדשי עבודתו שולם לו שכר
8 ביתר, אנו סבורים כי אין מקום בנסיבות העניין לפסוק לתובע פיצויי הלנת שכר
9 ולפיכך אנו דוחים את תביעתו בגין רכיב זה.

10

11

פיצויי פיטורים

12 53. אין חולק, כי בחודש אוגוסט 2008 הודיע התובע על סיום עבודתו. לטענתו, הודעה
13 זו באה על רקע שמועות כוזבות לפיהן הוא חיבל בספינה וכן לאור אי תשלום
14 זכויותיו הסוציאליות במהלך שנות עבודתו. כן הטעים, כי כאשר פנה לנתבע 2
15 לתשלום מלוא זכויותיו השיב האחרון כי אין לו יכולת לשלם לתובע, ולבסוף
16 שילם לו סך 1,000 ₪ בלבד, אשר אין בהם כדי לכסות את הסכומים להם זכאי²⁶.

17 על כן, עתר התובע לתשלום פיצויי פיטורים מכח סעיף 11 (א) לחוק פיצויי
18 פיטורים, תשכ"ג-1963 (להלן: "חוק פיצויי פיטורים").

19 54. הלכה פסוקה היא, כי עובד המבקש להוכיח זכאותו לפיצויי פיטורים מכוח סעיף
20 11(א) לחוק, צריך לעמוד בשלושה תנאים: ראשית, עליו להוכיח כי אכן הייתה
21 "הרעה מוחשית בתנאי העבודה" או "נסיבות אחרות שביחסי עבודה לגבי אותו
22 העובד שבהן אין לדרוש ממנו כי ימשיך בעבודתו"; שנית, עליו להוכיח קיומו של
23 קשר סיבתי בין ההתפטרות לבין ההרעה או הנסיבות הללו; שלישית, עליו
24 להוכיח כי נתן התראה סבירה למעביד על כוונתו להתפטר והזדמנות נאותה לתקן
25 את ההרעה או את הנסיבות ככל שהיא ניתנת לתיקון. לתנאי השלישי קיים חריג,
26 לפיו אי מתן התראה לא ישלול את הזכות לתשלום פיצויי פיטורים כאשר ברור כי

²⁴ פרוטוקול 1.11.12, עמ' 20 ש' 1 ואילך.

²⁵ בסיכומי, עתר התובע לתשלום סך 67,295 ₪. יחד עם האמור, משבמסגרת כתב התביעה עתר התובע לתשלום סך 65,000 ₪ בלבד, אנו מעמידים את הפיצוי בגין רכיב הזה על הסכום הנ"ל.

²⁶ סעיפים 33-36 לתצהיר התובע.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

תע"א 10655-09

- 1 המעביד אינו יכול או אינו מתכוון לפעול לתיקון ההרעה המוחשית או הנסיבות,
 2 או במקרים בהם תנאי עבודתו של העובד נחותים מתנאי העבודה על פי הוראות
 3 החוק במידה ניכרת.²⁷
- 4 55. לפי הפסיקה, אי תשלום זכויות סוציאליות עשוי להוות "נסיבה אחרת" כהגדרתה
 5 בסעיף 11(א) לחוק פיצויי פיטורים, וזאת בעיקר ככל שמדובר בתנאי העבודה
 6 הבסיסיים והעיקריים של העובד, כגון אי תשלום שכר עבודה במועד, אי ביצוע
 7 הפרשות לקופת גמל ואי תשלום גמול שעות נוספות.²⁸
- 8 56. במקרה שלפנינו טען התובע כי בטרם התפטרו הוא פנה לנתבע 2 בדרישה
 9 לתשלום זכויותיו אך לא נענה. הנתבע 2 הכחיש כי נותר כלפי התובע חוב כלשהו
 10 וטען כי התובע יום אחד נעלם מהעבודה. אין אנו מקבלים טענות אלו.
- 11 57. ראשית, רכשנו אמון לגרסתו של התובע ומצאנו מבחינה ראייתית, כי פנייתו
 12 לאיציק כאמור לעיל, הנה התראה מספקת במיוחד לאחר שנות עבודה כה רבות.
- 13 58. מעבר לכך, ובשולי הדברים נציין, כי אנו סבורים שאין זה סביר כי אדם ינטוש את
 14 מקום עבודתו לאחר 20 שנה ללא כל סיבה מוצדקת, בידעו כי בכך הוא מוותר על
 15 זכויותיו. מכל מקום, לא הוכח בפנינו, כי לתובע היתה סיבה אחרת להתפטר
 16 מעבודתו ארוכת השנים אגב ויתור על זכויותיו.
- 17 59. כללו של דבר, במקרה שלפנינו, אנו סבורים כי אכן התקיימו נסיבות ביחסי עבודה
 18 בהן לא ניתן היה לדרוש מהתובע להמשיך בעבודתו.²⁹ אשר על כן אנו קובעים כי
 19 התובע זכאי לתשלום פיצויי פיטורים בגין 20 שנות עבודתו.
- 20 60. **באשר לשכר הקובע** - התובע העיד כי משך כל תקופת עבודתו לא נערך עמו הסכם
 21 בכתב וכי הוא הועסק על פי הסכם בעל פה, לפיו משכורתו החודשית עמדה על סך
 22 6,000 ₪ בגין משמרת יומית אחת, כאשר שולם לו תוספת שכר בגין משמרות
 23 נוספות. הנתבעים הטעימו כי שכרו החודשי של התובע היה סך 6,000 ₪ והוסיפו
 24 כי היו בונוסים נוספים שניתנו מעבר לסכום זה, על הפלגות מעבר לשעות
 25 העבודה.³⁰

²⁷ דב"ע (ארצי) ש/10 - 3 כהן נ' הלר פיסול ותכשיטים בע"מ, פד"ע כא 238; ע"ע (ארצי) 354/07 אחים אוזן-חברה לבנייה פיתוח וייזום בע"מ נ' ולי טקין ואח' ניתן (27.1.12).

²⁸ ע"ע 24/99 יוסף עטרי נ' ש.ז.ג. ריהוט עילית בע"מ (19.9.00).

²⁹ על כך שהלנת שכר מהווה הרעה מוחשית בתנאי העבודה ראו למשל את ע"ע 563/05 אלי אסיסקוביץ נ' עמותת מכבי ראשון לציון לתרבות וספורט (8.11.06).

³⁰ פרטוקול 14.6.12 עמ' 3.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

תע"א 10655-09

- 1 כאמור, הנתבעים לא פירטו האם וכיצד בונס זה בא לידי ביטוי בתלושי השכר של
2 התובע.
- 3 61. עיון ביומנו של התובע מלמדנו כי בשנה האחרונה להעסקתו, שכרו של התובע היה
4 מורכב משכר יסוד + תוספת משמרות. עוד עולה כי שכרו הממוצע של התובע עמד
5 על 8,617 ₪.
- 6 62. לאור האמור, אנו קובעים כי התובע זכאי לסך 8,617 ₪ $\times 20 = 172,340$ ₪.
- 7 63. משקבענו כי התובע התפטר מעבודתו, אין אנו מוצאים מקום לפסוק לו דמי
8 הודעה מוקדמת. על כן, תביעתו ברכיב זה נדחית.
- 9 64. באשר לפיצויי הלנת פיצויי פיטורים - מצאנו כי בנסיבות העניין יש להפחיתם
10 ולהעמידם על ריבית והצמדה כדין ממועד הגשת התביעה, וזאת משעולה כי בין
11 הצדדים הייתה קיימת מחלוקת כנה באשר לזכאותו של התובע.
12
- 13 **פדיון ימי חופשה**
- 14 65. התובע טען כי לאורך כל תקופת עבודתו, למעט כאשר הוריו נפטרו, הוא מעולם
15 לא יצא לחופשה. אשר על כן עתר התובע לפדיון חופשה בגין 3 שנות עבודתו
16 האחרונות.
- 17 66. הנתבעים טענו מנגד, כי עונת ההפלגה בה הספינה פעילה הינה 8 חודשים בלבד,
18 כאשר התובע קיבל שכר מלא בגין כל השנה. על כן, אין התובע זכאי לפדיון ימי
19 חופשה.
- 20 67. הלכה היא כי הנטל להוכיח את ימי החופשה שנוצלו על ידי העובד ומכסת
21 החופשה העומדת לזכותו מוטל, לפי החוק וההלכה הפסוקה, על המעסיק³¹. אין
22 חולק כי הנתבעים לא ניהלו יומן ממנו ניתן ללמוד על ימי החופשה שניתנו לתובע.
- 23 68. יחד עם האמור, מעיון ביומן אשר הוגש על ידי התובע, עולה כי בניגוד לגרסתו,
24 שהה התובע בחופשה בחלק מחודשי עבודתו. כך לדוגמא, בחודש אפריל 2007-7
25 ימים, בחודש נובמבר 2007-10 ימים, ובחודש יולי 2008-23 ימים. בגין חודשים
26 אלו, התובע קיבל את מלוא שכרו. לאור האמור, ומששוכנענו כי שולם לתובע בגין
27 רכיב זה, אנו דוחים את תביעתו.

³¹ דב"ע לא/22-3 ציק ליפוט נ' חיים קסטנר, פד"ע ג' 215 (1972).

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

תע"א 10655-09

1

2

דמי הבראה

3 69. לטענת התובע, משך כל תקופת עבודתו, לא שולמו לו דמי הבראה כמתחייב על פי

4 הדין. בחקירתו הנגדית הודה הנתבע 2 כי לא שולמו לו סכומים כלשהם בגין רכיב

5 זה.³²

6

7 70. בהעדר תחשיב נגדי, אנו קובעים כי התובע זכאי לדמי הבראה בהתאם לוותק

8 במקום העבודה, בתעריף במועד סיום יחסי העבודה, כדלקמן :

9 $19 \times 331 = 6,289$ ₪.

10

11

עגמת נפש

12 71. בכתב התביעה עתר התובע לפיצוי בגין עגמת נפש בשל התנהלותם של הנתבעים.

13 בסיכומיו, חלף רכיב זה עתר התובע לסעד בגין "הפרת חוקי מגן". התובע לא

14 הוכיח מהו המקור הנורמטיבי המקים לו עילות אלו.

15

16 72. הלכה היא כי פיצוי בשל עגמת נפש לא יינתן כדבר שבשגרה אלא במקרים

17 הקיצוניים³³. הגם כי קבענו כי הנתבעת 3 נהגה שלא כדין, אין נסיבות המקרה

18 שלפנינו מצדיקים פסיקת פיצויים בגין עגמת נפש.

19

20

סוף דבר

21 73. הנתבעת 3 תשלם לתובע את הסכומים הבאים :

22 בגין שכר עבודה- סך 65,000 ₪.

23 בגין פיצויי פיטורים – סך 172,340 ₪.

24 בגין דמי הבראה – סך 6,289 ₪.

25

³² פרוטוקול 14.6.12, עמ' 21.

³³ ני"ע 345/06 פרץ טסטה נ' אטיס אלקטרוניקה בע"מ (1.9.09).

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

תע"א 10655-09

1 74. הסכומים דלעיל יישאו הפרשי ריבית והצמדה מיום הגשת התביעה ועד לתשלומם
2 המלא בפועל.

3

4 75. בנוסף לאמור לעיל, תשלם הנתבעת 3 לתובע בגין הוצאות משפט ושכר טרחת עו"ד
5 סך כולל של 15,000 ₪.

6

7

8

9

10

11

12 ניתן היום, כ"ז שבט תשע"ד, (28 ינואר 2014), בהעדר הצדדים ויישלח אליהם.

13

14

15

16

17

אורן שגב, שופט

נציג ציבור מעסיקים
מר שאול שני

18

19

20

21